

Валерій Кононенко

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
доктор історичних наук, доцент (Україна)
e-mail: valeriy_kononenko@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5177-2885>
ResearcherID: M-5954-2018 (<http://www.researcherid.com/rid/M-5954-2018>)

Олег Мельничук

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
доктор історичних наук, професор (Україна)
e-mail: istpravo@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1901-3149>
ResearcherID: C-9161-2019 (<http://www.researcherid.com/rid/C-9161-2019>)
Scopus Author ID: 57212406873 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212406873>)

Роль радянської преси в культурно-ідеологічних процесах в УРСР (1945 – 1953)

Анотація. Метою статті є аналіз впливу радянської преси на суспільно-політичні, культурні процеси в роки ідеологічного наступу в СРСР та УРСР у повоєнний період сталінського тоталітарного режиму. Автори характеризують матеріали всесоюзної, республіканської та місцевої радянської преси 1945 – 1953 рр., досліджують форми та методи впливу преси на культурно-ідеологічні процеси та суспільно-політичну атмосферу в УРСР. **Методологія дослідження** ґрунтується на поєднанні загальнонаукових (аналізу, синтезу, узагальнення) та спеціально-історичних (історико-генетичного, історико-типологічного, історико-системного) методів з принципами історизму, системності, науковості та верифікації. **Наукова новизна** роботи полягає у тому, що використовуючи методи контент- та дискурс-аналізу автори аналізують вплив матеріалів всесоюзної, центральної республіканської та місцевої радянської преси на розгортання репресій проти представників науки, літератури, культури та мистецтва, на поведінку як партійно-державних органів, так і звичайних громадян, її роль у формуванні загальної суспільно-політичної атмосфери у суспільстві. **Висновки.** Радянська преса у повоєнний період стала основним інструментом розкручування репресій серед діячів культури та науки. Підцензурна періодика УРСР повністю копіювала технології, методики та прийоми центральних газет і журналів. Вона наслідувала всесоюзну як за формою подачі матеріалів, так і за їх вмістом. З допомогою матеріалів центральної всесоюзної та республіканської партійної преси оголошувався старт різноманітних ідеологічних кампаній. Публікація основних нормативно-правових актів, які були спрямовані на культурно-ідеологічну сферу, визначала офіційну лінію партії, а різноманітні друковані матеріали газет та журналів формували відповідну суспільно-політичну атмосферу, корегували поведінку громадян, органів влади усіх рівнів.

Ключові слова: ждановщина, культурно-ідеологічні процеси, преса, УРСР.

Далі друкується текст через 1,5 міжрядковий інтервал. Посилання на літературу в тексті подаються за формою [Мерінов, 2015 : 62].(перша частина – відповідна праця із списку літератури, через дві крапки – сторінка, на яку посилається автор). Посилання на архіви у тексті здійснюється за формою [ДАВіО. Ф.П-29. Оп.1. Спр.32. Арк.13]. (розшифрування аббревіатури архіву здійснюється у списку літератури за алфавітом). **Пробіли в дужках мають бути нерозривними.(Shift+Ctrl+пробіл).**

Подяка. Висловлюємо щирі вдячність усім членам редколегії журналу за консультації, надані під час підготовки статті до друку.

Фінансування. Автори не отримали фінансової підтримки для дослідження, авторства та / або публікації цієї статті.

Джерела та література:

Ропр, Р. (2018). Ideological-propaganda policy of the soviet system in the western region of Ukraine in 1944 – 1953 (according to the materials of Drohobych region). *Східноєвропейський історичний вісник*, 8, 142–152. DOI: <https://doi.org/10.24919/2519-058x.8.143357>.

Виниченко, І. В. (2017). Исторические практики трансформации женского образа в советском обществе. *Современные исследования социальных проблем*, том 9, № 3. 162–177. DOI: 10.12731/2077-1770-2017-3-162-177.

ГДА СБУ – Галузевий державний архів Служби безпеки України.

ДАВіО – Державний архів Вінницької області

Єремєєва, К. (2018). *Бити сатирою: журнал «Перець» в соціокультурному середовищі Радянської України*. Харків: Раритети України, 200 с.

Згоровський, С. (1946). Деякі міркування про суспільні науки на Україні. *Радянська Україна*, 19 липня, 4.

Каганов, Ю. (2011). Національна ідентичність і радянська ідеологія: проблеми теоретичної концептуалізації. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*, XXXI, 35–41.

Каганов, Ю. (2014). Радянська преса і конструювання масової суспільної свідомості. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*, XXXVIII, 213–225.

Колісник, Ю. (2006). Дезінформаційна функція преси УРСР (міжнародний аспект). *Вісник Львівського університету. Серія журналістики*, 28, 225–238.

Коляструк, О. (2003). *Преса УСРР в контексті політики українізації (20–30-ті роки ХХ ст.): автореферат дисертації кандидата історичних наук: 07.00.01*. Київ: Б.в., 20 с.

Копиця, Д. (1946а). Проти націоналістичних тенденцій в літературознавстві. *Радянська Україна*, 20 липня, 3.

Копиця, Д. (1946б). Проти націоналістичних тенденцій в літературознавстві (продовження). *Радянська Україна*, 21 липня, 3.

Ле, І., Стебун, І. (1946). Про деякі хиби в сучасному українському літературознавстві. *Літературна газета*, 4 липня, 3–4.

Масенко, Л. (2017). *Мова радянського тоталітаризму*. Київ: ТОВ «Видавництво КЛІО», 240 с.

Меринів, В. Ю. (2015). Советская журналистика 30-х начала 50-х годов как искусство соцреализма. Положительный герой. *Научный результат. Серия: социальные и гуманитарные исследования*, 3, 56–66. DOI: 10.18413/2408-932X-2015-1-3-55-66.

Передова стаття. (1946). Піднести пильність проти виявів буржуазно-націоналістичної ідеології. *Літературна газета*, 25 липня, 1.

Петровський, М. (1946). До кінця викрити націоналістичні перекоханості історії України (про антинаукову теорію М. Грушевського та його школи). *Радянська Україна*, 24 липня, 4.

Сірук, Н. (2016). Постанови ЦК КП(б)У – документи вивчення ідеологічних кампаній в Україні (друга половина 40 – х – початок 50 – х років ХХ ст.). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія*, 2(3), 158–162.

ЦДАВОУ – Центральний державний архів вищих органів влади і управління України.

ЦДАГОУ – Центральний державний архів громадських об'єднань України.

Шульженко, С. (2011). Розроблення фонду Державного архіву друку (періодичних видань 1947 – 1949 років) та створення електронних ресурсів ретроспективної бібліографії. *Вісник Книжкової палати*, 10, 1–3.

Валерій Кононенко

Винницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
доктор історических наук, доцент (Україна)

Олег Мельничук

Винницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
доктор історических наук, професор (Україна)

Роль советской прессы в культурно-идеологических процессах в УССР в послевоенный период (1945 - 1953)

Аннотация. Целью статьи является анализ влияния советской прессы на общественно-политические, культурные процессы в годы идеологического наступления в СССР и УССР в послевоенный период сталинского тоталитарного режима. Авторы характеризуют материалы всесоюзной, республиканской и местной советской прессы 1945-1953 гг. Исследуют формы и методы воздействия прессы на культурно-идеологические процессы и общественно-политическую атмосферу в УССР. **Методология исследования** основана на сочетании общенаучных (анализа, синтеза, обобщения) и специально-исторических (историко-генетического, историко-типологического, историко-системного) методов с принципами историзма, системности, научности и верификации. **Научная новизна** работы заключается в том, что используя методы контент и дискурс-анализа авторы анализируют влияние материалов всесоюзной, центральной республиканской и местной советской прессы на развертывание репрессий против представителей науки, литературы, культуры и искусства, на поведение как партийно-государственных органов, так и обычных граждан, ее роль в формировании общей общественно-политической атмосферы в обществе. **Выводы.** Советская пресса в послевоенный период стала основным инструментом раскрутки репрессий среди деятелей культуры и науки. Подцензурная периодика УССР полностью копировала технологии, методики и приемы центральных газет и журналов. Она последовала всесоюзную как по форме подачи материалов, так и за их содержанием. С помощью материалов центральной всесоюзной и республиканской партийной прессы объявлялся старт различных идеологических кампаний. Публикация основных нормативно-правовых актов, направленные на культурно-идеологическую сферу, определяла официальную линию партии, а различные печатные материалы газет и журналов формировали соответствующую общественно-политическую атмосферу, корректировали поведение граждан, органов власти всех уровней.

Ключевые слова: ждановщина, культурно-идеологические процессы, пресса, УССР.

Valerii V. Kononenko

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University, Dr (History), Associate Professor (Ukraine)

Oleh A. Melnychuk

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University, Dr (History), Professor (Ukraine)

The role of the soviet press in cultural-ideological processes in the Ukrainian SSR in the post-war period (1945-1953).

Abstract. *The purpose of the article is to analyze the role of the Soviet press in cultural-ideological processes in the USSR and the Ukrainian SSR in the post-Stalinist totalitarian regime. The authors characterize the materials of the All-Union, Republican, local Soviet press of 1945 – 1953, investigate the forms and methods of press influence on cultural-ideological processes and socio-political atmosphere in the Ukrainian SSR. The methodology of the research is based on a combination of general scientific (analysis, synthesis, generalization) and special-historical (historical-genetic, historical-typological, historical-systematic) methods with the principles of historicism, systemicity, scientism and verification. Scientific novelty of the work is that using the methods of studying the contents of materials and the consequences of their publication, the authors analyze the influence of materials of the all-Union, central republican and local Soviet press on the deployment of repressions against representatives of science, literature, culture and art. They also research the influence of the press on the behaviour of both party-state bodies and ordinary citizens, and its role in shaping the general socio-political atmosphere in society. Conclusions. The Soviet press in the post-war period has become the main instrument for promoting repression among cultural and scientific workers. The printed periodicals of the Ukrainian SSR completely copied the technologies and techniques of the central newspapers and magazines. It imitated the all-union press both in the form of presentation of materials, and in its content. With the help of materials from central all-union and republican party newspapers and magazines, the start of the ideological campaigns were announced. The publication of the main legal acts aimed at the cultural and ideological sphere determined the official line of the party, and various printed materials of newspapers and magazines formed the appropriate socio-political atmosphere, adjusted the behaviour of citizens and authorities at all levels.*

Key words: zhdanovshchina, cultural-ideological processes, press, Ukrainian SSR.

References:

- CDAGhOU** – Centralnyj derzhavnyj arkhiv ghromadsjkykh ob'jednanj Ukrajinj. [Central State Archive of the Supreme Power and Administration of Ukraine]. [in Ukrainian]
- CDAVOU** – Centralnyj derzhavnyj arkhiv vyshhykh orghaniv vlady i upravlinnja Ukrajinj. [Central State Archive of Public Associations of Ukraine]. [in Ukrainian]
- DAViO** – Derzhavnyj arkhiv Vinnyckoji oblasti. [State Archives of Vinnytsia Region]. [in Ukrainian]
- GhDA SBU** – Ghaluzevyj derzhavnyj arkhiv Sluzhby bezpeky Ukrajinj. [Branch State Archive of the Security Service of Ukraine] [in Ukrainian]
- Kahanov, Yu.** (2011). Natsionalna identychnist iadianska ideolohii: problemy teoretychnoi kontseptualizatsii [National identity and Soviet ideology: The Problems of theoretical conceptualization]. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu – Scholarly Works of the Faculty of History Zaporizhzhia National University*, XXXI, 35–41. [in Ukrainian].
- Kahanov, Yu.** (2014). Radianska presa i konstruiuvannia masovoi suspilnoi svidomosti [Soviet press and the construction of mass social consciousness]. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu – Scholarly Works of the Faculty of History Zaporizhzhia National University*, XXXVIII, 213–225. [in Ukrainian].
- Koliastruk, O.** (2003). *Presa USRR v konteksti polityky ukrainizatsii (20 – 30-ti roky XX st.): avtoref. dys ... kand. ist. nauk: 07.00.01 [Press of the Ukrainian SSR in the context of the policy of Ukrainization (20-30 years of the XX century): the dissertation author's abstract of the candidate of historical sciences]*. Kyiv: B.v, 20 p. [in Ukrainian].
- Kolisnyk, Yu.** (2006). Dezinformatsiina funktsiia presy URSR (mizhnarodnyi aspekt) [Disinformation function of the press of the Ukrainian SSR (international aspect)]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii zhurnalistyky – Bulletin of the University of Lviv. Journalism Series*, 28, 225–238. [in Ukrainian].
- Kopytsia, D.** (1946a). Proty natsionalistychnykh tendentsii v literaturoznavstvi [Against nationalist tendencies in literary criticism]. *Radianska Ukraina – Soviet Ukraine*, 20 lypnia, 3. [in Ukrainian].
- Kopytsia, D.** (1946b). Proty natsionalistychnykh tendentsii v literaturoznavstvi (prodovzhennia) [Against nationalist tendencies in literary criticism]. *Radianska Ukraina – Soviet Ukraine*, 21 lypnia, 3. [in Ukrainian].
- Le, I., Stebun, I.** (1946). Pro deiaki khyby v suchasnomu ukrainskomu literaturoznavstvi [About some flaws in modern Ukrainian literary criticism]. *Literaturna hazeta – Literary newspaper*, 4 lypnia, 3–4. [in Ukrainian].
- Masenko, L.** (2017). *Mova radianskoho totalitaryzmu [The language of Soviet totalitarianism]*. Kyiv: TOV «Vydavnytstvo KLIO», 240 p. [in Ukrainian].
- Merinov, V. Yu.** (2015). Sovetskaya zhurnalistika 30-kh nachala 50-kh godov kak iskusstvo sotsrealizma. Polozhitelnyy geroy [Soviet journalism of the 30s and 50s as the art of socialist realism. Positive hero]. *Nauchnyy rezultat. Seriya: sotsialnyye i gummanitarnyye issledovaniya – Scientific result. Series: Social and Humanitarian Studies*. 3. 56–66. DOI: 10.18413/2408-932X-2015-1-3-55-66. [in Russian].
- Peredova stattia.** (1946). Na zborakh partorhanizatsii SPU [At the meeting of the party organization of the SPU]. *Literaturna hazeta – Literary newspaper*, 11 lypnia, 1. [in Ukrainian].
- Petrovskiy, M.** (1946). Do kintsia vykryty natsionalistychni perekruchennia istorii Ukrainy (pro antynaukovu teoriyu M. Hrushevskoho ta yoho shkoly) [Until the end, to expose nationalist distortions in the history of Ukraine (on the anti-scientific theory of M. Hrushevsky and his school)]. *Radianska Ukraina – Soviet Ukraine*, 24 lypnia, 4. [in Ukrainian].
- Popp, R.** (2018). Ideological-propaganda policy of the soviet system in the western region of Ukraine in 1944 – 1953 (according to the materials of Drohobych region) // *Shidnoevropeyskiy Istorichniy visnik – East European Historical Bulletin* 8. 142–152. DOI: <https://doi.org/10.24919/2519-058x.8.143357>. [in English].
- Shulzhenko, S.** (2011). Rozroblennia fondu Derzhavnoho arkhivu druku (periodychnykh vydan 1947 – 1949 rokiv) ta stvorennia elektronnykh resursiv retrospektyvnoi bibliohrafii [Development of the State Archive Archive (periodicals 1947–1949) and the creation of electronic resources of the retrospective bibliography]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty – Bulletin of the Book Chamber*, 10, 1–3. [in Ukrainian].
- Siruk, N.** (2016). Postanovy TsK KP(b)U – dokumenty vyvchennia ideolohichnykh kampanii v Ukraini (druha polovyna 40-kh – pochatok 50-kh rokiv XX st.) [The decrees of the Central Committee of the CP(b) U – documents for the study of

ideological campaigns in Ukraine (the second half of the 40's and the early 50's of the twentieth century)]. *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Istorii – Scientific Issues Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: History, 2(3), 158–162.* [in Ukrainian].

Vinichenko, I. V. (2017). Istoricheskiye praktiki transformatsii zhenskogo obraza v sovetskom obshchestve [Historical practices of transformation of a female image in Soviet society] *Sovremennyye issledovaniya sotsialnykh problem – Modern research on social problems, tom 9, vol. 3, 162–177.* DOI: 10.12731/2077-1770-2017-3-162-177. [in Russian].

Yeremieieva, K. (2018). *Byty satyroiui: zhurnal «Perets» v sotsiokulturnomu seredovyschi Radianskoi Ukrainy [To beat satire: the magazine "Perets" in the socio-cultural environment of Soviet Ukraine].* Kharkiv: Rarytety Ukrainy, 200 p. [in Ukrainian].

Zghorovskiy, S. (1946). Deiakі mirkuvannia pro suspilni nauky na Ukraini [Some thoughts about social science in Ukraine]. *Radianska Ukraina – Soviet Ukraine, 19 lypnia, 4.* [in Ukrainian].

Зразки оформлення «Джерела та література» та «References»

Джерела та література:	References:
Відповідно до міжнародного стандарту з переліку міжнародних стилів оформлення публікацій APA (American Psychological Association (APA) Style)	
КНИГИ	
Шаблон оформлення за стилем APA:	
Автор. (Рік публікації). Назва книги транслітерована [Назва книги перекладена англійською]. Місто (повністю): Видавництво. [in Ukrainian (in English, in Russian тощо)].	
В А Ж Л И В О: в елементах опису можна використовувати лише прямі ланки ("")	
Один автор:	
Чорновол, І. (2015). <i>Компаративні фронтири: світовий і вітчизняний вимір.</i> Київ: Критика, 376 с.	Chornovol, I. (2015). <i>Komparatyvni frontyry: svitovyy i vitchyznianuy vumir</i> [Переклад назви англійською]. Kyiv: Krytyka, 376 p. [in Ukrainian].
Два автори:	
Бажан, О. Г., & Данилюк, Ю. З. (2000). <i>Опозиція в Україні (друга половина 50-х – 80-ті рр. XX ст.).</i> Київ: Рідний край, 616 с.	Bazhan, O. H., & Danyliuk, Yu. Z. (2000). <i>Opozytsiia v Ukraini (druha polovyna 50-kh – 80-ti rr. XX st.)</i> [Переклад назви англійською]. Kyiv: Ridnyj kraj, 616 p. [in Ukrainian].
Від трьох до шести авторів:	
Шуст, Р. М., Крижанівський, А. Л., Целуйко, О. П., Швець, В. Є., Вовчак, О. Д., & Комаринська, З. М. (2011). <i>Гроші України.</i> Київ: УБС НБУ; Харків: ТОВ «Видавництво «Фоліо»», 502 с.	Shust, R. M., Kryzhanivskiy, A. L., Tseluiko, O. P., Shvets, V. Ye., Vovchak, O. D., & Komarynska, Z. M. (2011). <i>Hroshi Ukrainy</i> [Переклад назви англійською]. Kyiv: UBS NBU; Kharkiv: Folio, 502 p. [in Ukrainian].
Якщо більше шести авторів, сьомого і наступних авторів позначають <i>et al.</i>	
Багатотомне видання:	
Смолій, В. А. (ред.). (2011). <i>Економічна історія України: Історико-економічне дослідження.</i> (в 2 т.). Київ: Ніка-Центр.	Smolii, V. A. (Ed.). (2011). <i>Ekonomichna istoriia Ukrainy: Istoryko-ekonomichne doslidzhennia</i> [Переклад назви англійською]. (Vols. 1–2). Kyiv: Nika-Tsentr. [in Ukrainian].
Смолій, В. А. (ред.). (2011). <i>Економічна історія України: Історико-економічне дослідження</i> (в 2 т., Т.1). Київ: Ніка-Центр, 696 с.	Smolii, V. A. (Ed.). (2011). <i>Ekonomichna istoriia Ukrainy: Istoryko-ekonomichne doslidzhennia</i> [Переклад назви англійською]. (Vol. 1). Kyiv: Nika-Tsentr, 696 p. [in Ukrainian].
Редактор (без автора):	
Кульчицький, С. В. (відп. ред.). (2005). <i>Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія: Історичні нариси.</i> Київ: Наукова думка, 495 с.	Kulchytskyi, S. V. (Ed.). (2005). <i>Orhanizatsiia ukrains'kykh natsionalistiv i Ukrain'ska povstans'ka armii: Istorychni narysy</i> [Переклад назви англійською]. Kyiv: Naukova dumka, 495 p. [in Ukrainian].
Станко, В. Н. (голов. ред.). (2002). <i>Історія Одеси.</i> Одеса: Друк, 560 с.	Stanko, V. N. (Ed.). (2002). <i>Istoriia Odesy.</i> Odesa: Druk, 560 p. [in Ukrainian].
Редактор і керівник авторського колективу:	
Смолій, В. А. (відп. ред.). (2012). <i>Національне питання в Україні XX – початку XXI ст.: історичні нариси.</i> Київ: Ніка-Центр, 592 с.	Smolii, V. A. (Ed.). (2012). <i>Natsional'ne pyttannia v Ukraini XX – pochatku XXI st.: istorychni narysy</i> [Переклад назви англійською]. Kyiv: Nika-Tsentr, 592 p. [in Ukrainian].
Без автора (або ред. колегія)	
Смолій, В. А. (ред.). (2011). <i>Нариси історії української революції 1917 – 1921 років</i> (кн. 1).	Smolii, V. A. (Ed.). (2011). <i>Narysy istorii ukrains'koi revoliutsii 1917 – 1921 rokiv</i> [Переклад назви англійською]. (Vol. 1).

Київ: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 390 с.	Kyiv: NVP «Vydavnytstvo «Naukova dumka» NAN Ukrainy», 390 p. [in Ukrainian].
Упорядники	
Безпалько, В. В., Висотін, М. Б., Ворончук, І. О., Кучерук, М. М., Чубик, Ю. І. (Упорядн.) (2014). <i>Українське повсякдення ранньомодерної доби: збірник документів</i> (Вип. 1: Волинь XVI ст., Серія документальних джерел). Київ: Фенікс, 776 с.	Bezpalko V. V., Vysotin M. B., Voronchuk I. O., Kucheruk M. M., & Chubuk Yu. I. (Comps.). (2014). <i>Ukrains'ke povsiakdennia rann'omodernoi doby: zbirnyk dokumentiv</i> [Переклад назви англійською] (Vol. 1: Volyn' XVI st., Serii dokumental'nykh dzherel). Kyiv: Feniks, 776 p. [in Ukrainian].
Голько, О., Тучак, О., Халак, Н. (Упоряд.). (2014). <i>Українські жертви Волині 1938 – 1944 рр. у картах і таблицях. Володимир-Волинський район</i> . Львів, 96 с.	Holko, O., Tuchak, O., & Khalak, N. (Comps.). (2014). <i>Ukrains'ki zhertvy Volyni 1938 – 1944 rr. u kartakh i tablytsiakh. Volodymyr-Volyns'kuj rajon.</i> [Переклад назви англійською]. Lviv, 96 p. [in Ukrainian].
Автор і перекладач:	
Зомбарт, В. (2003). <i>Евреи и хозяйственная жизнь: авториз. пер. с нем.</i> (Г. Гросман (ред. пер.)). Київ: МАУП, 229 с.	Zombart, V. (2003). <i>Evrei i hozyajstvennaya zhizn'</i> [Переклад назви англійською]: avtoriz. per. s nem. (G. Grosman, Trans.). Kyiv: MAUP, 229 p. [in Russian].
Перевидання	
Бойко, О. Д. (2014). <i>Історія України: Навчальний посібник</i> (5-е вид., доп.). Київ: Академвидав, 720 с.	Boiko, O. D. (2014). <i>Istoriia Ukrainy: Navchal'nyj posibnyk</i> [Переклад назви англійською] (5th ed.). Kyiv: Akademvydav, 720 p. [in Ukrainian].
Частина книги	
Шевченко, В. В. (2011). Розвиток галузей промисловості. Ред. В. А. Смолій, <i>Економічна історія України: Історико-економічне дослідження</i> (в 2 т. Т.1, сс. 626–632). Київ: Ніка-Центр.	Shevchenko, V. V. (2011). Rozvytok haluzej promyslovosti [Переклад назви англійською]. In V. A. Smolii (Ed.), <i>Ekonomichna istoriia Ukrainy: Istoryko-ekonomichne doslidzhennia</i> (Vol. 1, pp. 626–632). Kyiv: Nika-Tsentr. [in Ukrainian].
ПЕРІОДИЧНІ, ПРОДОВЖУВАНІ ВИДАННЯ, МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ	
Шаблон оформлення за стилем APA:	
Автор. (Рік публікації). Назва публікації транслітерована [Назва публікації англійською мовою]. Назва видання транслітерована, Том (номер) чи (випуск), Сторінки	
Стаття в журналі:	
Донік, О. М. (2005). Благодійність в Україні (XIX – початок XX ст.). <i>Український історичний журнал</i> , 4, С. 159–177.	Donik, O. M. (2005). Blahodiinist v Ukraini (XIX – pochatok XX st.) [Переклад назви англійською]. <i>Ukrains'kij istorychnyj zhurnal – Ukrainian Historical Journal</i> , 4, 159–177. doi: 10.24919/2313-2094.5/37.102609 [in Ukrainian].
Стаття в збірнику:	
Боровой, С. Я. (1982). Особливості формування населення міст Південної України в дореформений період. <i>Історія народного господарства та економічної думки Української РСР</i> , (16), 63–68.	Borovoi, S. Ya. (1982). Osoblyvosti formuvannia naselennia mist Pivdennoi Ukrainy v doreformenij period [Переклад книги англійською]. <i>Istoriia narodnoho gospodarstva ta ekonomichnoi dumky Ukrains'koi RSR</i> , (16), 63–68. doi: 10.24919/2313-2094.5/37.102609 [in Ukrainian].
Силка, О. З. (2014). Сільські відділення Російського товариства Червоного Хреста в Лівобережній Україні (О. П. Реєнт, Ред.). <i>Проблеми історії України XIX – початку XX ст.</i> (23), 234–246.	Sylka, O. Z. (2014). Sil'ski viddilennia Rosijs'koho tovarystva Chervonoho Khresta v Livoberezhnij Ukraini [Rural branches of Russian Red Cross Society in Left-Bank Ukraine] (O. P. Reient, Ed.). <i>Problemy istorii Ukraini XIX – pochatku XX st. – Problems of the history of Ukraine of XIX – beginning XX cc.</i> , (23), 234–246. doi: 10.24919/2313-2094.5/37.102609 [in Ukrainian].
Матеріали конференцій:	
Терентьева, Н. А. (1995). Греческие купцы в Одессе (XIX столетие). <i>Україна – Греція: Історія та сучасність: тези II міжнародної наукової конференції</i> (сс. 125–128). Київ.	Terent'eva, N. A. (1995). Grecheskie kupcy v Odesse (XIX stoletie) [Переклад назви англійською]. Abstracts of Papers '95: <i>Ukraina – Hretsiia: Istoriia ta suchasnist.</i> (pp. 125–128). Kyiv. doi: 10.24919/2313-2094.5/37.102609 [in Russian].
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Шаблон оформлення за стилем APA:	
Автор. (Рік публікації). Назва публікації транслітерована. [Назва публікації англійською мовою]. Назва джерела – Назва джерела англійською мовою, Том (номер, выпуск) – якщо вони наявні, Сторінки. Retrieved from адреса сайту	

<p>Губарь, О. Одесса – как памятник патриархальным менялам. Режим доступа: http://www.migdal.ru/article-times.php?artid=5673&print=1</p>	<p>Gubar', O. (n. d.). Odessa – kak pamyatnik patriarxal'nyh menyalam Переклад назви англійською. Retrieved from http://www.migdal.ru/article-times.php?artid=5673&print=1 doi: 10.24919/2313-2094.5/37.102609 [in Russian].</p>
<p>Донік, О. М. (2005). Благодійність в Україні (XIX – початок XX ст.). <i>Український історичний журнал</i>, 4, 159–177. Режим доступу: http://history.org.ua/JournALL/journal/2005/4/8.pdf</p>	<p>Donik, O. M. (2005). Blahodiinist v Ukraini (XIX – pochatok XX st.) Переклад назви англійською. <i>Ukrains'kyj istorychnyj zhurnal – Ukrainian Historical Journal</i>, 4, 159–177. Retrieved from http://history.org.ua/JournALL/journal/2005/4/8.pdf doi: 10.24919/2313-2094.5/37.102609 [in Ukrainian].</p>
ДИСЕРТАЦІЇ	
<p>Беліков, Ю. А. (2003). <i>Купецтво Харківської губернії (друга половина XIX – початок XX ст.): (дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 – Історія України).</i> Харків, 267 с.</p>	<p>Bielikov, Yu. A. (2003). <i>Kupetstvo Kharkivs'koi hubernii (druha polovyna XIX – pochatok XX st.)</i> [Merchants of Kharkiv province (the second half of 19th – beginning of 20th century)] (<i>Candidate's thesis</i>). Kharkiv. [in Ukrainian].</p>
АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ	
<p>Волоніць В. С. (2007). <i>Торговельно-комерційна діяльність греків-купців в Україні (середина XVII – XIX ст.)</i> (автореф. дис. ... канд. іст. наук: спец. 07.00.01 – Історія України). Донецьк, 20 с.</p>	<p>Volonyts, V. S. (2007). <i>Torhovel'no-komertsijna diial'nist' hrekiv-kuptsiv v Ukraini (seredyna XVII – XIX st.)</i> [Trade and Commerce of the Greek Merchants in Ukraine (middle of XVII – XIX)] (<i>Extended abstract of Candidate's thesis</i>). Donetsk. [in Ukrainian].</p>